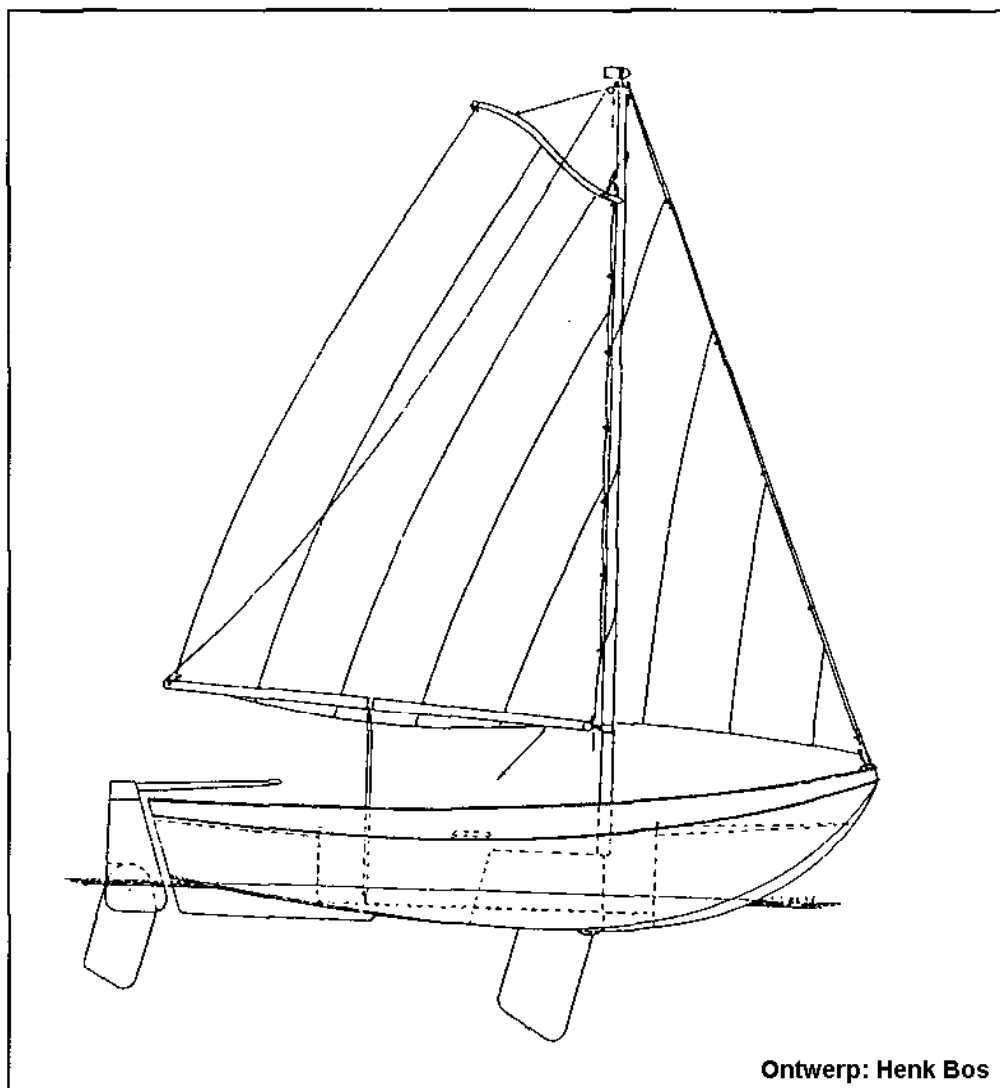

VAREN MET DE JUNIORVLET

scouting

JUNIORVLET SCOUTING NEDERLAND

Ontwerp: Henk Bos

COLOFOON

voorjaar 1996.

Deze uitgave is mede mogelijk gemaakt door steun van de Stichting Algemeen Maritieme Voorlichting te Rotterdam. De stichting AMV stelt zich ten doel het imago van en de kennis over de maritieme bedrijfstak te bevorderen. Voor de doelgroep "jeugd" richt zij zich o.a. op beroepenvoorlichting over beroepen in de zeevaart, binnenvaart, visserij, baggerij, scheepsbouw en havens.

Bouwtekening Juniorvlet op pagina 22, 23 en 24. Deze vergroten tot aangegeven lengte (184%) en dan kopiëren op stevig omslag of overbrengen op duplexkarton of eventueel op blik.

Samenstelling en eindredactie:
commissie z.v./w.v. Landelijke Admiraliteit

Een uitgave van Scouting Nederland.

INLEIDING

Met deze brochure wil de Landelijke Admiraliteit nog eens de aandacht vestigen op het scheepje dat nog niet de bekendheid heeft gekregen die het eigenlijk verdient, namelijk de "Juniorvlet".

Een heel geschikt en leuk scheepje voor degenen die niet "groot en sterk genoeg zijn" om met de Lelievlet het water op te gaan, zoals de junior-zeeverkeners.

Een scheepje waar de jeugd zich snel in thuis voelt en al vlug zelf het roer in handen kan nemen.

Wil je nader kennismaken met de "Juniorvlet",? Een proefvaart maken? Neem dan contact op met het Infocentrum van het Landelijk bureau van Scouting Nederland tel.033-4960247.

Wij danken de Stichting Algemeen Maritieme Voorlichting, het K.N.W.V en de Miguel Progroep hartelijk voor hun medewerking voor de tot standkoming van deze brochure.

De Landelijke Admiraliteit.

INHOUD

- 3 Inleiding
- 5 De juniorvlet voor jonge waterscouts
- 6 De ervaringen van de Miguel Pro waterscouts uit Arnhem
- 10 Waarom de Landelijke Admiraliteit dit scheepje zo geschikt vindt voor de jonge waterscouts.
- 11 Technische informatie over de Juniorvlet
- 12 Leeftijdskenmerken en de gevolgen voor het lesgeven
- 15 Veilig varen met jonge Scouts
Veiligheid bij het zeilen
- 17 Dragen Redding vest Koopadviezen

DE JUNIORVLET VOOR JONGE WATERSCOOTS.

De groepen die met jongere waterscouts het water op gaan gebruiken voor hun activiteiten allerlei type boten leder zoekt naar die boot die hen het meest geschikt lijkt. Zo zien wij de ene groep met kano's varen, vaak een Canadese kano, een ander met roeiboten en weer anderen een kleine zeilboot: Jol, FJ, Optimist, Leukethea etc. Heel vaak wordt ook de Lelievlet gebruikt, maar dan zijn de jonge waterscouts passagier aan boord en vaart de leiding.

Het is niet zo erg bekend dat wij in Scouting ook kunnen beschikken over een kleinere boot die heel geschikt is voor jonge waterscouts. Het is de Junior-vlet. "Junior" omdat het inderdaad een kleinere uitvoering is van de echte Lelievlet. Mogen wij u voorstellen?

Juniorvlet:

lengte 4,00 m,
breedte 1,62m,
zeiloppervlakte 7 m²,
(grootzeil 4,60 m² en fak 2,40m²)
gewicht 350 kg.

WAAROM DEZE BOOT ZO GESCHIKT IS?

Scouting is een spel dat je samen speelt, in kleiner en groter groepsverband. De Juniorvlet is geschikt om met een groepje van 4 á 5 waterscouts in te varen. Omdat een groep al gauw uit ca 20 leden bestaat, zijn daarvoor zeker 4 vletten nodig. Dat biedt de mogelijkheid om met de groep in meerdere boten met elkaar te spelen.

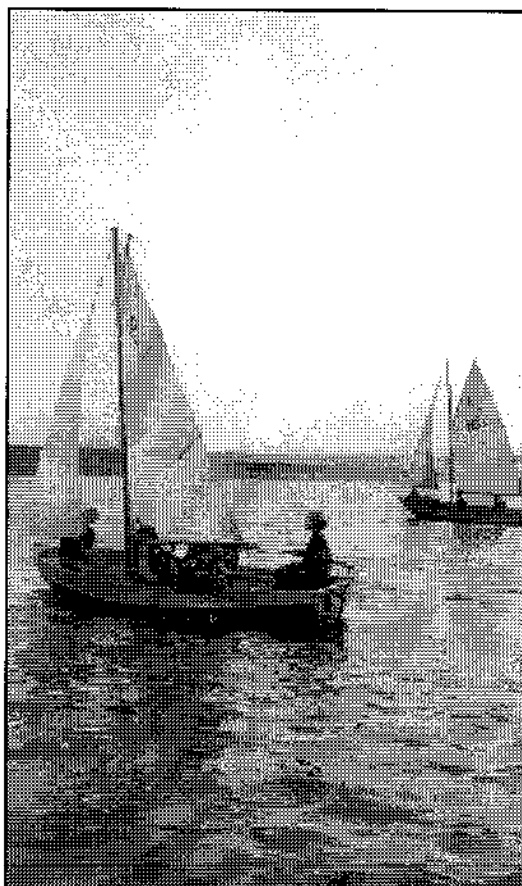
Waterscouting is geen watersport-vereniging, het gaat om een variatie aan activiteiten, aangepast aan de leeftijdsgroep waarmee gewerkt wordt. Reden waarom een boot niet geschikt moet zijn op één soort activiteit, zoals alleen zeilen, maar voor meerdere gebruiksmogelijkheden.

Met de Junior vlet kan net als met de grotere vlet worden geroeid, gezeild, geboomd, gewerkt en gejaagd. Dat biedt tal van spel

mogelijkheden, waardoor de waterscouts de technieken spelender wijze kunnen aanleren. Immers als je in het vuur van het spel persé ergens heen wilt, dan kom je daar beslist met deze boot en leer je al snel wat de handigste manier is.

Qua veiligheid is het belangrijk dat er luchtkasten in de boot gemaakt zijn, waardoor de boot niet kan zinken. Dit type boot heeft een degelijk uiterlijk wat de opvarenden een veilig gevoel geeft. Door de verschillende gebruiksmogelijkheden van de boot kun je er altijd mee thuis komen. Valt de wind weg, dan kun je roeien. Is er een jaagpad langs de kant, dan kun je jagen.

Voordeel voor het varen met de Junior vlet is, dat er heel gemakkelijk mee gemanoeuvereerd kan worden en daarvoor een geringe krachtsinspanning nodig is.

DE ERVARINGEN VAN DE MIGUEL PRO WATERSCOOTS UIT ARNHEM

Deze groep heeft voor het onderdeel "Robben" - dat zijn gemengd draaiende waterwelpen in de leeftijd van 8 tot 11 jaar - 5 Juniorvletten al enige jaren in gebruik. Hier volgt hun verhaal over het varen met de "Juniorvlet", vertelt door Gerben M. van der Steen.

ALGEMEEN UITERLIJK EN ALGEMENE EIGENSCHAPPEN

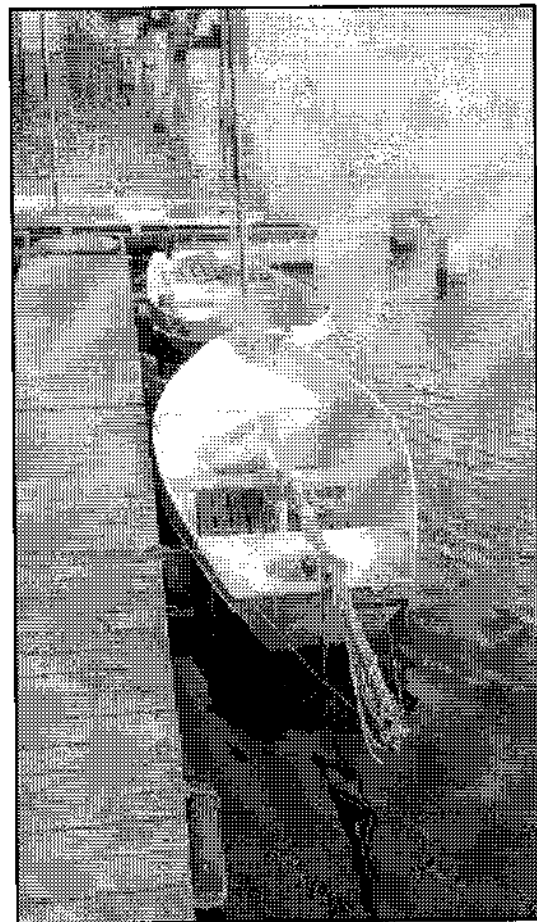
Op het eerste gezicht is de juniorvlet een verkleinde uitgave van de Lelievlet. Een stalen, spits toelopende, ondertuigde midzwaard-badkuip. Bij nadere onderzoeken blijkt de Juniorvlet enkele nadelen van haar grote zus niet overgenomen te hebben.

Gezien haar gewicht is de Juniorvlet ondertuigd. Al zeilende blijkt dit veel minder van toepassing dan bij de Lelievlet. Ze is, zeilend, roeiend en wikkend zowel absoluut, alsook relatief sneller dan een Lelievlet. De combinatie gewicht/voortstuwende kracht ligt hier meer in evenwicht dan bij een Lelievlet.

Een ander voordeel van de Juniorvlet boven de Lelievlet is de wendbaarheid. Behalve de (relatief) hoge snelheid en het (relatief) hoge acceleratievermogen, kent de Juniorvlet voor een stalen schip een bijzonder goede wendbaarheid. Zowel roeiend, alsook zeilend en wikkend luistert de boot zeer goed naar het roer. Zelfs bij lage snelheden.

In feite is het grootste probleem, dat bij het instappen blijkt dat alles in "mini-uitvoering" is. Onwennig is daarbij dat door deze "mini-uitvoering" de stabiliteit minder is. De instabiliteit vergt een andere manier van instappen en bewegen in de boot dan wij gewend zijn bij de Lelievlet. De boot geeft het gevoel dat mensen boven de 13 jaar niet aan boord gewenst zijn. Dit gevoel

wordt verstrekt door de hoogte van de giek, de hoogte van het onderlijk van de fok, dedoften ten opzichte van het dolboord en de dikte van de riemen. Dit alles jaagt iedere volwassene bijna direct het schip uit! Een goede reden om de jeugdleden zo snel mogelijk te leren zelfstandig met de boot om te gaan. De ervaring heeft geleerd dat de jeugd dat ook heel snel kan.

DE ROEI-EIGENSCHAPPEN

Jonge kinderen kunnen al vrij snel zonder enige problemen in een Juniorvlet roeien. Het schip heeft al snel een redelijke vaart en blijft die - ondanks de chaos die vaak aan boord heerst - lang houden.

Gebleken is zelfs dat de Juniorvlet kinderen in de leeftijdsgroep 8 tot 11 jaar, in staat stelde om een Lelievlet met zes junioren van 11 tot 13 jaar bij te houden. Bij het roeien ontdekten wij dat halve wind een kritieke koers is voor de Juniorvlet. Ondanks zwaard en roer bleek ze sterk te verlijeren. Weinig wind en weinig snelheid bleken nadelig te zijn voor de Juniorvlet.

Zoals al eerder gezegd, volwassenen horen niet in de Juniorvlet thuis. Voor hen zijn de riemen te dun, de doften te hoog zodat de riemen bij het halen over het dolboord schuren en/of uit de dollen wippen en een smalere bouw maken het roeien voor twee naast elkaar zittende volwassenen lastig.

WRIK-EIGENSCHAPPEN

Voor zwakkere wrikkers, zoals ikzelf, is dit scheepje de laatste hoop op een triomf bij een wrikwedstrijd. Ze is snel, heeft weinig afwijking, draait snel en is in korte tijd op gang te brengen. Vergeet als oudere echter niet om een goede wrikriem mee te nemen, want de wrikriem van de Juniorvlet is te gebruiken tot 13 jaar.

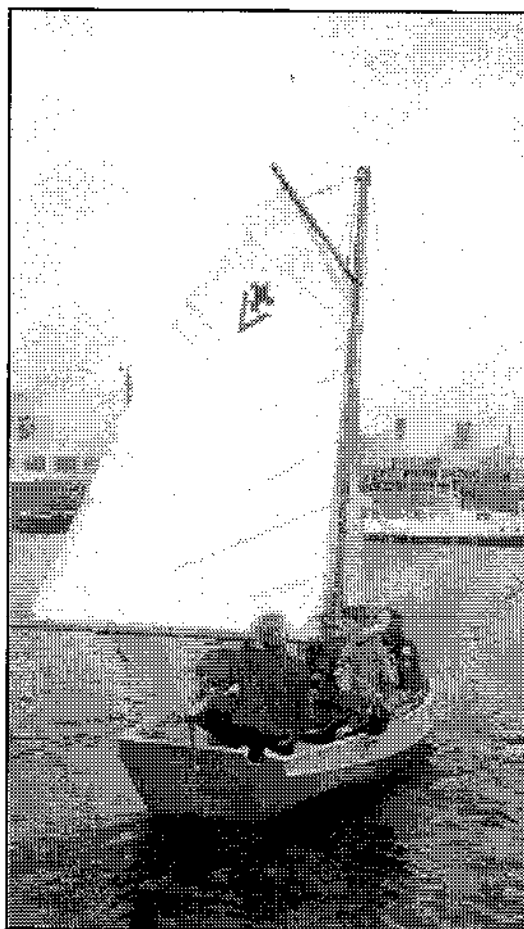
Maar zeker niet alleen voor ouderen is de Juniorvlet een prettige wrikboot. Voor de kinderen die het wrikken moeten leren is de boot ideaal. Het diepe wrikgat en de 2 verschillende riemen (de roei- en de wrikriem) maken het mogelijk bijzonder snel te leren wrikken. Door het geringe gewicht kunnen ook de allerjongsten de boot al wikkend op gang houden.

ZEIL-EIGENSCHAPPEN

Vergelijken wij de Juniorvlet met de Lelievlet en de Lelieschouw dan zijn er bijna alleen maar goede woorden over.

Ze luistert goed naar haar roer, is goed wendbaar en kan hoog aan de wind zeilen. Dat maakt de Juniorvlet bij uitstek een schip dat zeer goed geschikt is om bevaren te worden door kinderen met weinig zeilervaring.

Door de handelbaarheid en haar snelheid is de Juniorvlet een uitstekend lesschip. Daar waar de Lelievlet vaak een lompe badkuip

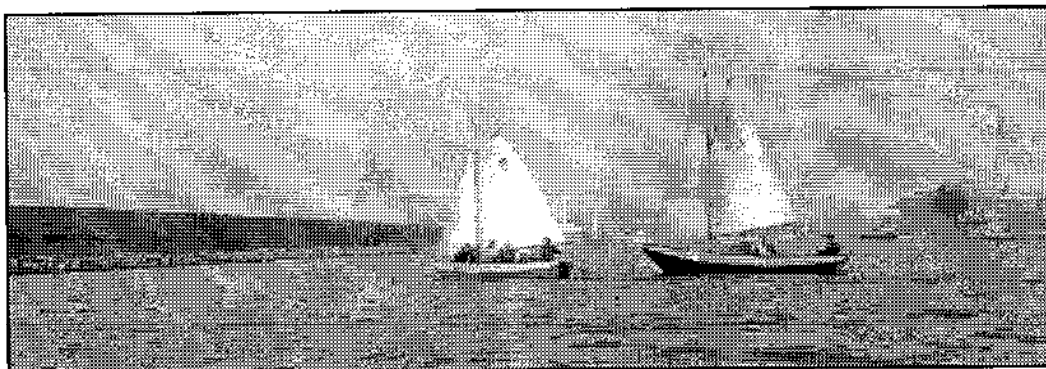

lijkt, is de Juniorvlet een subtiel zeilend scheepje. Dit heeft geresulteerd in het snel "zonder stafflid zeilen" van onze kinderen. Ze krijgen vrij snel het gevoel voor het schip (omdat het zo vlot reageert op veranderende omstandigheden als wind of roer) en zijn te allen tijde beschermd door het stalen casco. Dit onder het motto: "beter een deuk in het casco dan in je hoofd"

Eerder genoemde nadelen zijn nu uiteraard weer van toepassing, zoals de stabiliteit. Dit is een nadeel bij het overstag gaan. Gelukkig valt er weinig van te merken bij het over één boeg zeilen. Zeilt ze eenmaal met een bepaalde helling, dan wordt het schip een stuk rustiger en zal ze die helling redelijk konstant blijven houden.

Zoals ieder zeilschip heeft ook de Juniorvlet haar specifieke karakter. Opvallend is dat ze erg loefgierig is, wat zowel een voordeel, alsook een nadeel kan zijn. Daarnaast valt ook op dat ze standaard weinig trim- en reefmogelijkheden heeft. Vandaar dat onze groep besloten heeft om een rol-reef inrichting te laten monteren.

DE UITRUSTING

In vergelijking met de standaardboot heeft onze groep een aantal veranderingen aangebracht, deels gebaseerd op persoonlijke voorkeuren, maar ook naar aanleiding van enkele constructiefouten in de oorspronkelijke beschrijving. Dat zijn:

- A. Wij preferen een "vletten-zeil" boven een "schouwen-zeil". Hiermee bedoelen wij dat wij liever een lummelbeslag dan een zwanehals hebben en liever een rechte gaffel dan een kromme. Gebleken is dat de rol-reef inrichting en het stevig vastzittende lummelbeslag bij onze leeftijdsgroep enige praktische voordelen heeft. Daarbij komt dat een rechte gaffel en een hoefijzer het voor de junior waterscouts gemakkelijker maakt om het zeil op te doeken.
- B. Wij hebben gekozen voor een lელიevlet roer. Hierdoor hebben wij de voordelen van het door S.N. geadviseerde "Lunet-roer" gecombineerd met het conventionele vlettenroer.
- C. Onze groep heeft al jaren een alternatief voor de Hickory bijsteel/helmstok. Wij werken met een op de roerstang gelaste bus, waar een ronde, losse helmstok inzit. Deze constructie heeft grote voordelen bij het wrikken, omdat de helmstok snel uit het roer gehaald kan worden.
- D. Bij onze leeftijdscategorie hebben onderdelen als een vaarboom en een kraanlijn weinig tot geen nut. Die hebben wij dan ook uit de standaard uitrusting gelaten.
- E. Omdat harpjes hard zijn, hebben wij bij de Juniorvletten in plaats van een kousje en een harpje een kousloze schoot en een fokkeleertje gebruik om de fok aan de fokkeschoot te verbinden (maar hoeveel jaar kunnen wij er mee varen?). Mede daarom is zij dan ook geen vervanging van de Lelievlet, maar wel een aanvulling, zeker voor groepen met jonge kinderen.

EINDCONCLUSIE

Gebleken is dat de Juniorvlet een zeer goede aanvulling is op de Lelievlet en de Lelieschouw. Voor de leeftijdsgroep van 8 tot 13 jaar is zij uitermate geschikt, maar voor ouderen valt zij direct door de mand. Het is duidelijk een scheepje waar kinderen "uitgroeien". In vergelijking met de grotere en zwaardere Lelievlet is de Juniorvlet met haar ca. f 7.000,- relatief behoorlijk duur.

Omdat bij ieder rapport eigenlijk rapportcijfers horen, heb ik een puntenlijst gemaakt voor de Juniorvlet. Daarnaast is een lijst met vergelijkingen gemaakt met de Lelievlet. Hierbij betekent de J een voordeel voor de juniorvlet en een L een voordeel voor de Lelievlet. Bij alles is uitgegaan van de leeftijdsgroep waarvoor het schip bedoeld is. Bij de juniorvlet is dat 8 - 12 jaar en bij de Lelievlet 13 jaar en ouder.

	JUNIORVLET	LELIEVLET
stabiliteit	4	L
snelheid	7	J
wendbaarheid	8	J
handelbaarheid	8	J
roei-eigenschappen	8	J
wrik-eigenschappen	9	J
zeil-eigenschappen	8	J
veiligheid op stroom	4	L
veiligheid in sleep	6	L
buitenboordmotor 15 pk	3	L
buitenboordmotor 4 pk	8	J

MIGUEL PRO, HARTELIJK DANK VOOR DIT RAPPORT!

WAAROM DE LANDELIJKE ADMIRALITEIT DIT SCHEEPJE ZO GESCHIKT VINDT VOOR DE JONGE WATERSCOOTS?

Gaan varen met onze jonge waterscouts betekent in de eerste plaats dat wij dat willen doen in een boot waarin wij hen met een gerust hart weg laten gaan. Degelijk, veilig maar zo dat zij er plezier aan kunnen beleven. Jeugd die bij scouting komt doet dat om samen een spel te spelen, leert iets over te hebben voor een ander, op avontuur te gaan en plezier te beleven. Daarom is het voor hen goed om samen in een boot te zitten. Het is niet alleen gezelliger, maar je moet rekening houden met elkaar. Door gezamenlijke inspanning kom je ergens. Is het eigenlijk een beetje griezelig dan heb je steun aan elkaar.

De boot moet zo degelijk zijn dat niet na iedere spelmiddag verschillende reparaties moeten worden uitgevoerd. Misschien is het zomers wel lekker om eens om te slaan, maar een groot deel van het jaar is dat toch wel erg onplezierig.

En dan het vaarwater waar over het algemeen gevaren zal worden wanneer men met deze jonge waterscouts gaat varen. Over het algemeen toch het kleine binnenwater, een singel of grote sloot komt eerder in aanmerking dan een rivier of de randmeren.

Ieder team van leidinggevendenden die met jonge waterscouts het water op gaan zal zo een reeks van punten kunnen noemen waarmee zij rekening zullen houden bij de keuze van een boot voor hun groep.

Er zijn verschillende type boten uitgeprobeerd voor men tot de ontwikkeling van de Juniorvlet is overgegaan. Zo bestaat er een jol die in polyester is gemaakt. Omdat onze waterscouts met stalen Lelievletten varen bleek deze boot veel te licht en te kwetsbaar.

De Juniorvlet is een heel geschikte boot voor jonge waterscouts. Zij kunnen de boot op verschillende manier voortbewegen. Zij varen met een groepje jongens en meisjes en er is voor ieder iets te doen. Geschikt voor allerlei spelen. Zij leren de eerste beginselen van het varen. Ook bij het onderhoud kunnen zij heel goed een handje mee helpen, want zonder te hebben gewerkt aan je boot mag je niet mee varen!

Dit "speelse" sloopje biedt net genoeg mogelijkheden, om voldoende uitdaging over te houden om straks, als zij ouder zijn met de Lelievlet te varen.

In de spelmap "Plois" (eveneens een uitgave voor deze leeftijdsgroep) vind je heel aardige thema-spelen om juist met jongere waterscouts in een Juniorvlet te beleven.

Elders in deze brochure lees je over de ervaringen van de Miguel Pro waterscouts uit Arnhem en met hoeveel plezier zij varen met hun Juniorvletten. Ze hebben er zelfs een rapportcijfer aan toegekend. Grappig is dat zij er als leiding, dus qua gewicht groter en zwaarder, in gaan zitten en voor stabiliteit een onvoldoende geven! Voor wie was de boot ook al weer bedoeld? Ja juist, voor de jeugd rond de leeftijd van 10 jaar. Daar is hij voor gebouwd! Hebben wij als volwassenen in een "Optimist" niet dezelfde ervaring?

De Juniorvlet is nu echt een boot waar de jonge waterscout plezier aan kan beleven.

TECHNISCHE INFORMATIE OVER DE JUNIORVLET

Voordat de Juniorvlet is gebouwd, is er erg veel nagedacht en natuurlijk gesproken over hoe een boot voor de jonge waterscout eruit zou moeten zien. Alvorens daar een antwoord op te geven moet je bedenken hoe die jonge waterscouts, zowel meisjes als jongens, in feite omgaan met een boot. Allicht, zij spelen erg graag, maar zijn ook nieuwsgierig en proberen wel eens iets uit of geven hun boot in hun spel een heel andere functie dan die waarvoor hij bedoeld is. De boot moet goed hanteerbaar zijn, niet te zwaar. De jonge waterscouts moeten er vlug zelfstandig in kunnen varen. Natuurlijk moet het vooral een veilige boot zijn. Vertaal dat eens naar een boot. Dat betekent dat zij er meer mee moeten kunnen dan alleen roeien. Omdat zij dingen doen met hun "speelgoed" die je helemaal niet verwacht is het plezierig als het voorwerp niet snel gebreken gaat vertonen en betrouwbaar is.

Nog een voorwaarde voor een stuk geliefd speelgoed is, dat ze er zelf wat aan kunnen doen: schilderen, een tent op bouwen. Ben je er te groot, te sterk voor geworden moet het zoveel hebben meegebracht dat je er mee door wil gaan en in een echte Lelievlet wil varen!

Zo zijn er verschillende zaken op een rij gezet en komen wij aan de technische omschrijving van de boot.

Het casco van de Juniorvlet is uitgevoerd in staal. Er zijn twee luchtkasten in aangebracht, zodat de boot niet kan zinken. In eerste aanblik lijkt het scheepje sterk op een roeiboot, maar juist door de zwaardkast en de mast krijgt de Juniorvlet een heel ander aanzien. Oorspronkelijk is een gesloten zwaardkast aangebracht met daarop een zogenaamd mastspoor. Hiermee wordt voorkomen dat water binnen kan gutsen. Het zwaard kan overigens wel worden opgehaald. In de praktijk kleven daaraan verschillende bezwaren en wordt nu eenzelfde zwaard en zwaardkast als die in de

Lelievlet is ingebouwd voorgesteld.

In het dolboord van de spiegel vind je een wrikgat en voor de dollen zijn dolpotten voorzien. De dollen kunnen er worden uitgehaald als er niet geroeid wordt.

Als roer is gekozen voor het zogenaamde "lunetroer". Een roer dat op kan klappen.

De Miguel Pro (de groep uit Arnhem die veel ervaring met de boot heeft opgedaan) heeft voorkeur voor het conventionele vlettenroer. Een vast roer is minder kwetsbaar en goedkoper. De mast is 4 meter lang en de giek heeft een lengte van 2,5 meter.

Voor de tuigage is gekozen voor een Tjottertuig, dat bestaat uit een grootzeil en een fok.

Oorspronkelijk is de Juniorvlet voorzien van een kromme gaffel, maar zoals de Miguel Pro heeft gedaan kan er ook een rechte gaffel worden gebruikt. Een zwanehals kan er sneller uitwippen dan een lummelbout. Er wordt met twee riemen geroeid, lengte 2,75m. Buikdenning en doften op de luchtkasten maken het scheepje verder af. Om het geheel compleet te maken is het leuk om een vlaggestokje van 60 cm op het roer te plaatsen.

Uiteraard kunnen er nog wat extra's worden aangebracht. Denk hierbij aan de mogelijkheid om een (kleine) buitenboordmotor er aan te hangen. Of eens een vaarboom te gebruiken. Handig kan het zijn om, misschien wel van gebroken riemen, steekpeddels te maken. Hiermee kun je goed in smal vaarwater vooruit komen.

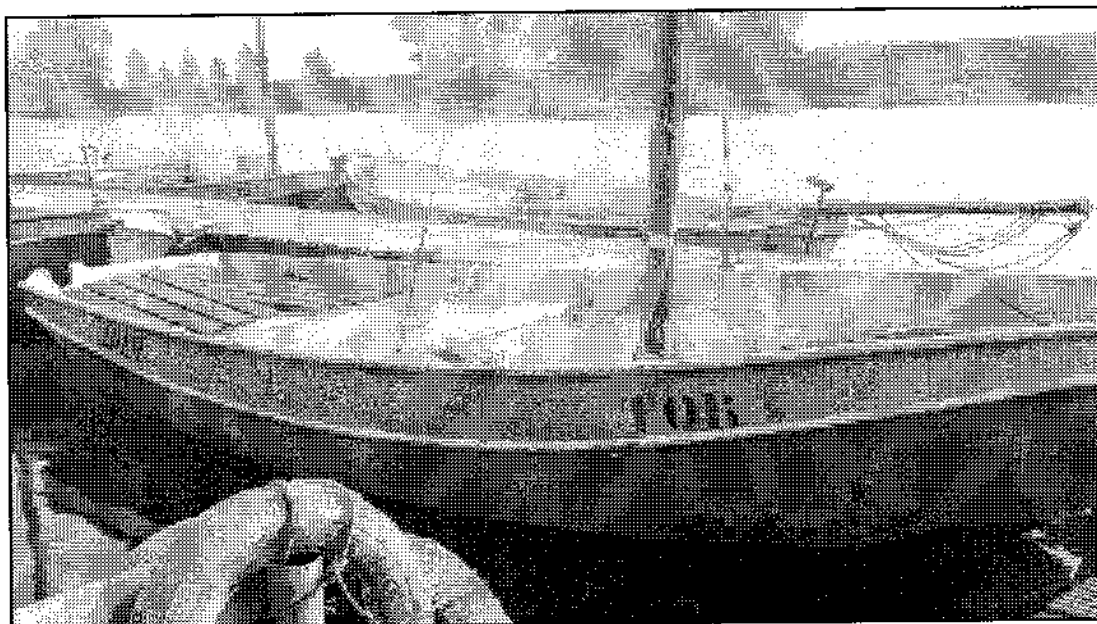
Wanneer de Juniorvlet wordt gebouwd in 4mm staal is het gewicht 350 kg. Het (polyester)zeiloppervlakte is 7 m². Het grootzeil 4,60 m² en de fok 2,40 m². Een klap-anker van 5 kg wordt voldoende geacht.

Zoals je op de foto's van de Miguel Progroep uit Arnhem, een groep die de Juniorvlet al enkele jaren gebruikt, kan zien is de boot geschikt om met 6 jonge waterscouts in te varen, of met vier jongeren en een leider/ster.

Zie je het al een beetje voor je. Het kan nog meer realiteit worden als je eens probeert de bouwplaat in elkaar te zetten.

Maar uiteindelijk zal het toch zo zijn dat je met veel gemak met jonge waterscouts in deze Juniorvlet zal varen. Zoals onze waterscouts uit Arnhem, zowel meisjes als jongens, ook hebben ondervonden: al heel snel zullen ze er zelf mee varen, zowel roeien, zeilen als wrikken.

Uiteraard is hier een summiere technische beschrijving weergegeven, zoals dat past in het kader van deze brochure. De boot kan natuurlijk worden gebouwd door een werf. Vanwege de daaraan verbonden kosten zijn er ook heel wat "doe het zelve's". Ook een combinatie van het aankopen van een casco en zelf afbouwen komt veel voor. Wanneer men er serieus over denkt om de boot zelf te bouwen kunnen wij u de volledige technische gegevens verstrekken.

LEEFTIJDSKENMERKEN EN DE GEVOLGEN VOOR HET LESGEVEN

door Wil Jansen

Overgenomen uit het Handboek voor Zeilopleiding 8 - 14 jarigen van het K.N.W.V

De groei van een individu is vergelijkbaar met een handwaaier. Als het goed gaat, "ontplooit" hij of zij tot op hoge leeftijd de intellectuele vaardigheden (niet te verwarren met kennisinhouden, zoals vaak bij de veel misbruikte, IQ- test wordt gemeten).

Voor steeds verdere stappen in de ontplooiing (= leren) is aanbod van oefenmateriaal, aangepast aan het ontwikkelingsstadium van het individu wezenlijk. Het fijne is dat een kind zelf duidelijk kan en wil (= motivatie) kiezen, waarmee het wil oefenen, mits de omgeving (milieu en speelruimte) en het materiaal (belangstelling wekkend en hanteerbaar) zich daartoe lenen. Bijv. : door langdurig oefenen met allerlei (waar-deloos) materiaal van verschillende aard ontwikkelt het kind een pincetgreep, waardoor het zich in staat stelt m.b.v. een potlood nauwkeurig te tekenen en te schrijven.

Gebleken is dat het bespoedigen van de ontwikkelingsgang in de beginjaren weinig of geen voordeel oplevert en dat intellectuele groei en rijping liggen opgesloten in de lichamelijke ontwikkeling. Onderling wisselende groeisnelheid is er de oorzaak van, dat kalenderleeftijd en ontwikkelingsstadium niet voor alle kinderen gelijk oplopen.

Om het leren dus goed te kunnen begeleiden (= materiaal aanbieden) moeten we iets weten over het ontwikkelingsstadium en de drijfveren in dat stadium.

De kenmerken van ontwikkelingsstadia en de consequenties ervan ten aanzien van de manier van lesgeven en de inhoud van de les.

-- De groei is aangegeven in grove lijnen en veel opmerkingen gelden voor heel de jeugdige ontwikkeling tot 12-13 jaar --

Tot 6-7 jaar is het kind geneigd de omgeving eerder in eigen voorstellingsvermogen

en emotionele beleving in te passen, dan uit te gaan van de gegevens van een situatie, Het "speelt" vanuit de eigen leefwereld met zijn omgeving en als zodanig moet ook de kennismaking met het zeilen en de boot worden opgevat. De bezigheid zelf moet voor hen aantrekkelijk zijn en het vaartuig, het water, e.d. mogen geen angst inboezemen. Materiaal (bootje) en de omstandigheden moeten derhalve zijn aangepast aan hun ontwikkelingsstadium.

De begeleiding moet de omstandigheden (wind, golven, etc.) weten in te schatten en bepalen wat voor soort activiteit zonder te veel bedreiging kan worden uitgevoerd. Nadruk dient te liggen op boot- en watergevenning. Het kind wil graag mee- en nadoen wat een volwassene, waar het zich veilig bij voelt, voordoet of aangeeft. De sfeer van een VASTE begeleiding is dus uiterst belangrijk. Verbanden worden veelal nog niet direkt gezien, d.w.z. gelijksoortige situaties niet altijd herkend. Het kan bijv. voorkomen, dat een 6-jarige die al een paar keer uitstekend gekruist heeft, in een nieuwe situatie hulpeloos ronddobbert, omdat het niet bij de boei kan komen.

Pas als met begeleiding de eerste ronding is voltooid herkent het kind de bekende handelingen.

De activiteiten op de wal en het water, dienen zich af te spelen zonder specifieke voor- of nabespreking d.m.v. enkelvoudige opdrachten, herhaaldelijk voordoet en intensieve begeleiding.

De hoofdzaak is dat het kind zelf ziet dat het lukt en er plezier in blijft houden. Dus prioriteiten stellen : niet zeuren over plooiën in het zeil, zit in de boot, etc. Allemaal bewaren voor later, desnoods zelf even helpen en verder laten zeilen. De bezigheid moet het hem doen.

ANGST

Omdat het niet juist benaderen van angst het "zeilplezier" voor de toekomst voorgoed kan vergallen, moet dit niet onderschat worden. Allereerst heeft het zin je bij ieder kind af te vragen wat het kind zelf wil, zodat je (op de vereniging) niet als een goedkope creche wordt gebruikt.

Verder moet worden gesteld dat enige mate van spanning altijd aanwezig is en bevordelijk voor het leerproces. het brengt als het ware het organisme in een beginnende staat van alarm, " ogen en oren open om iets op te nemen ". Wordt deze alarmtoestand te erg dan praten we vaak over concentratiestoornissen, terwijl we eigenlijk over stress zouden moeten spreken --een situatie die zeker voor het aanleren van motorische vaardigheden alles behalve gunstig werkt--. Het emotionele aspect van stress is zo mogelijk bij kinderen van grotere invloed dan bij volwassenen en hoeft (ook bij hen) niet alleen te maken te hebben met het nieuwe in de zeilleersituatie. Ook thuis kan zich een bepaalde sfeer hebben ontwikkeld of iets zijn voorgevallen.

Vaak ook blijkt dat het kind in zijn jonge leven een (gedeeltelijk) niet bij zijn eigen identiteit, persoonlijkheid, leeftijd passende rol heeft moeten aanmeten onder de druk van ouder(s) en/of situaties. Stress slokt de energie op, die het kind hoognodig heeft om zich over de drempel van iets nieuws heen te werken. Mochten dergelijke omstandigheden aanwezig zijn en merken kinderen dat je anders ("carte blanche") en gericht op hun "eigenheid" reageert, zullen ze zich meer op hun gemak voelen en komt de juiste benodigde "leerenergie" vrij.

Derhalve is voor een gunstige sfeer een veilige stelregel de eigen ouder(s) niet aan het leergebeuren te laten meewerken en te zorgen voor een vaste kindgerichte figuur, die de hele cursus de leiding heeft. Als nu tijdens de oefeningen een angst overheersend wordt, dienen we na te gaan waarvoor het kind angstig is : water, golven, zeil, lawaaierige wind, schuine boot, omval-

len van de boot, zinken, etc. Accepteer allereerst het gevoel van angst als rechtvaardig, laat het even ontladen.

Blokkeert het de voortgang van de huidige oefeningen nog niet, sla dit punt dan over of hou op met zeilen (weersomstandigheden). Is de bewuste oefening wezenlijk en/of de situatie objectief best hanteerbaar voor de kinderen, probeer dan zelf of door een ander kind aan te tonen, dat er niets "engs" gebeuren kan. Laat, als de (vertrou-wens-)relatie het velen kan onder zachte dwang de oefening overdoen onder zeer intensieve begeleiding. Desnoods eerst samen met jou of een geliefd vriendje of vriendinnetje.

Het toevlucht nemen tot belonen met "spullen" of, nog erger, straffen, moet opvoed-

kundig tot de "noodmaatregelen" worden gerekend. Het zal de spanning rondom de situatie niet afnemen, integendeel, het kan een averechts effect hebben op toekomstig leervermogen.

Het jonge kind behoort iets te doen omdat het de bezigheid leuk vindt of/en omdat het een ander (ouder) aardig vindt en vertrouwt.

Tussen 8 en 12 jaar stellen de nieuw verworven kundigheden, zoals taal en meten, het kind in staat de wereld rondom hem/haar te klassificeren en zo zich eigen te maken. Verbanden in reacties worden opgemerkt en door de taal is eenvoudig begrijpen mogelijk.

Toch is in deze periode ieder kind nog hoofdzakelijk een doener: de beloning zit veelal in het slagen van de activiteit zelf.

Ze willen graag de dingen in hun omgeving leren hanteren en beheersen en als ze daarin slagen, resultaten bereiken, is de belangstelling gewekt. Derhalve voor de beginners eenvoudige oefeningen met niet te veel opdrachten, zodat vlug resultaten behaald kunnen worden. En het leren door gespreide oefeningen geeft betere resultaten dan opeenhoping.

Wat voor volwassenen een logische gang van zaken is en als zodanig in een rode draad kan worden uitgelegd, heeft bij kinderen fasering en uitleg in direct grijpbare onderdelen en/of concrete situaties.

We zullen veel moeten luisteren, kijken naar wat ze doen en de oefeningen zo rangschikken, dat je kunt controleren of ze de nieuw geleerde handvaardigheden werkelijk kunnen hanteren.

Woordelijke instructie niet al te zeer brengen in uitgebreide voor- en nabesprekingen, maar meer in de vorm van "gebruiksaanwijzingen" en m.b.v. veel hulpmiddelen zoals bijv. maquettes met bootjes, windpijlen, boeien etc., werking van roer en zwaard aan de hand van de fiets, trein en rails.

Voortdurend de aandacht vestigen op het onderhavige lesonderdeel: wat zal er gaan gebeuren? Laten zien wat goed en fout is. Tijdens de oefeningen de stappen herhalen

en benoemen en, heel belangrijk, resultaten direct bekend maken.

Het willen behoren bij leeftijdsgenootjes, het nadoen, legt een grotere rol bij het hanteren van groepen. De ontwakende gevoelens: iets wel te kunnen, ergens mee op te kunnen/willen vallen, of beter te kunnen, geven de ruimte voor een eenvoudig begin van het wedstrijdzeilen.

Vanaf 12 jaar gaan denkinhouden (symbolen) bij de redeneringen een rol spelen en kunnen meerdere factoren tegelijk worden afgewogen: ruimte voor tactiek en strategie in de (wedstrijd)zeilerij.

Ze zijn steeds meer in staat te nemen stappen of handelingen en hun consequenties van te voren te overdenken. Uitgebreide voor- en nabesprekingen hebben nu zin. En het leren kennen van de fysieke eigenschappen van wind, water, zeil en boot geven houvast in te gaan op de wetten van aero- en hydrodynamika.

Direkt na de oefening op het water of in een korte nabespreking--evt. m.b.v. audiovisuele hulpmiddelen-- worden samen de resultaten besproken en geven aanleiding tot nieuwe (gemotiveerde) oefeningen. Vergelijken van de resultaten tijdens de oefening met de gegevens uit de voorbespreking zijn eigenlijk pas volledig toepasbaar wanneer het abstractvoorstellingsvermogen zodanig ontwikkeld is, dat de diverse technieken en hun resultaten kunnen worden vergeleken.

VEILIG VAREN MET JONGE SCOUTS

Voor het varen met de Lelievlet gelden tal van voorschriften. De Lelievlet is echter voor jongeren beneden de twaalf te zwaar, met als gevolg dat men met andere boten gaat varen, bijv. opblaasboten, kano's of jeugdzeilbootjes, zoals de Optimist en de Piraat. Daarnaast kennen we de Juniorvlet van staal en de Leliejol van polyester.

VEILIGHEIDSVOORSCHRIFTEN

Er wordt vanuit gegaan dat de opvarenden in ieder geval zwemdiploma A bezitten en natuurlijk een reddingvest dragen. Aan boord mogen geen laarzen worden gedragen of mag op blote voeten worden gelopen, dus ook niet in deze kleinere boten. Losse spullen, bagage of lijnen zijn uit den boze. De boot moet over voldoende drijvend vermogen beschikken en er moet altijd een hoosmiddel aan boord zijn. Duidelijke instructie vooraf is natuurlijk een noodzaak.

VAARWATER

Kies voor het varen een beschut vaarwater in een veilige omgeving. Dus niet varen op plaatsen waar ook beroepsvaart komt. Vaar nooit op stromend water en passeer nooit een sluis. Het is verstandig vooraf contact op te nemen met de Regionale Admiraliteit om informatie over het gekozen vaarwater te krijgen.

Denk verder nog aan voldoende volgboten die bemand zijn met minimaal twee bekwaame personen per boot. Deze moeten zijn voorzien van voldoende reddingsmiddelen, een verbandtrommel en droge kleren. Maak voor de begeleiders een duidelijke taakverdeling. Maak tochten niet te lang en let goed op het weer. Spreek signalen en commando's vooraf goed met elkaar door.

VEILIGHEID BIJ HET ZEILEN

GOED ZEEMANSCHAP : WAT IS DAT EIGENLIJK?

Het zou goed zijn deze vraag eens aan alle schippers van vaartuigen (zowel van de beroeps- als van de pleziervaartuigen) te stellen. Ook aan hen, die al jarenlang dagelijks varen. Weten zij alles van de vaarreglementen? Weten zij altijd en onder alle omstandigheden hoe ze op het water moeten handelen? Waarschijnlijk niet. Daarom volgen hier een aantal belangrijke tips om veilig te varen. Natuurlijk zijn die in eerste instantie bestemd voor de beginners, maar ook -als geheugensteuntje- voor de gevorderden:

- Pas de hoeveelheid zeil aan de gevoeligheid van de bemanning, het vaarwater en het weer aan. Door tijdig te reven voorkomt de schipper het uit het roer lopen, omslaan en man-overboord.
- Laat kinderen en niet-zwemmers aan boord altijd een reddingvest dragen en bij slecht weer ook volwassenen; zeker in het koude seizoen. Beoefen regelmatig de "man-overboord"- procedure.
- Luister steeds naar de weerberichten en vaar nooit uit bij slecht zicht of harde wind.
- Kijk tijdens het varen regelmatig achterom. Zorg dat de roerganger altijd een goed uitzicht naar alle kanten heeft.
- Pas consequent de reglementen toe en vaar niet op het scherp van de snede om gelijk te willen krijgen, maar geef en neem!
- Ga op ruim water nooit weg bij het omgeslagen schip. U bent daar gemakkelijker voor de redders te vinden.
- Vermijd als het enigszins mogelijk is drukke scheepvaartroutes. Een rustige route is in ieder geval veiliger en geeft zeker meer ontspanning.
- Blijf uit de buurt van zwemmers, surfers en vissers, alsmede ten anker liggende schepen om aanvaringen te voorkomen.
- Verander niet plotseling van koers, maar laat steeds tijdig en duidelijk zien wat u van plan bent.
- Hinder het overige scheepvaartverkeer niet bij het afvaren.
- Realiseer U dat in voor- en naseizoen het water zeer koud is. Als gevolg van onderkoeling heeft een drenkling slechts kans indien hij binnen enkele minuten wordt gered. Vaar daarom in die perioden nooit met een schip alleen uit, maar altijd met een andere boot in de nabijheid.
- Geef beroepsvaart altijd voorrang.
- Houd zoveel mogelijk de stuursboordwal (rechts) van het vaarwater.
- Zorg voor goed ankergerei met voldoende ketting- of tros lengte. Anker nooit af in of vlakbij een vaarroute.
- Ga niet in de weg liggen op nauwe plaatsen, zoals bijv. bij bruggen en sluizen.
- Houd U aan de instructies van sluis- en brugwachters. Die weten precies wat ze doen en waarom ze het doen. Bovendien hebben ze het overzicht dat U deerlijk moet missen
- Een schipper van een groot (leeg) vrachtschip kan een deel van het vaarwater voor zijn schip niet overzien. Ga daarom nooit plotseling voor zo'n schip varen!
- Tijdens het varen geen flauwe grappen uithalen; de schipper is verantwoordelijk voor schip en opvarenden.

KOOPADVIEZEN

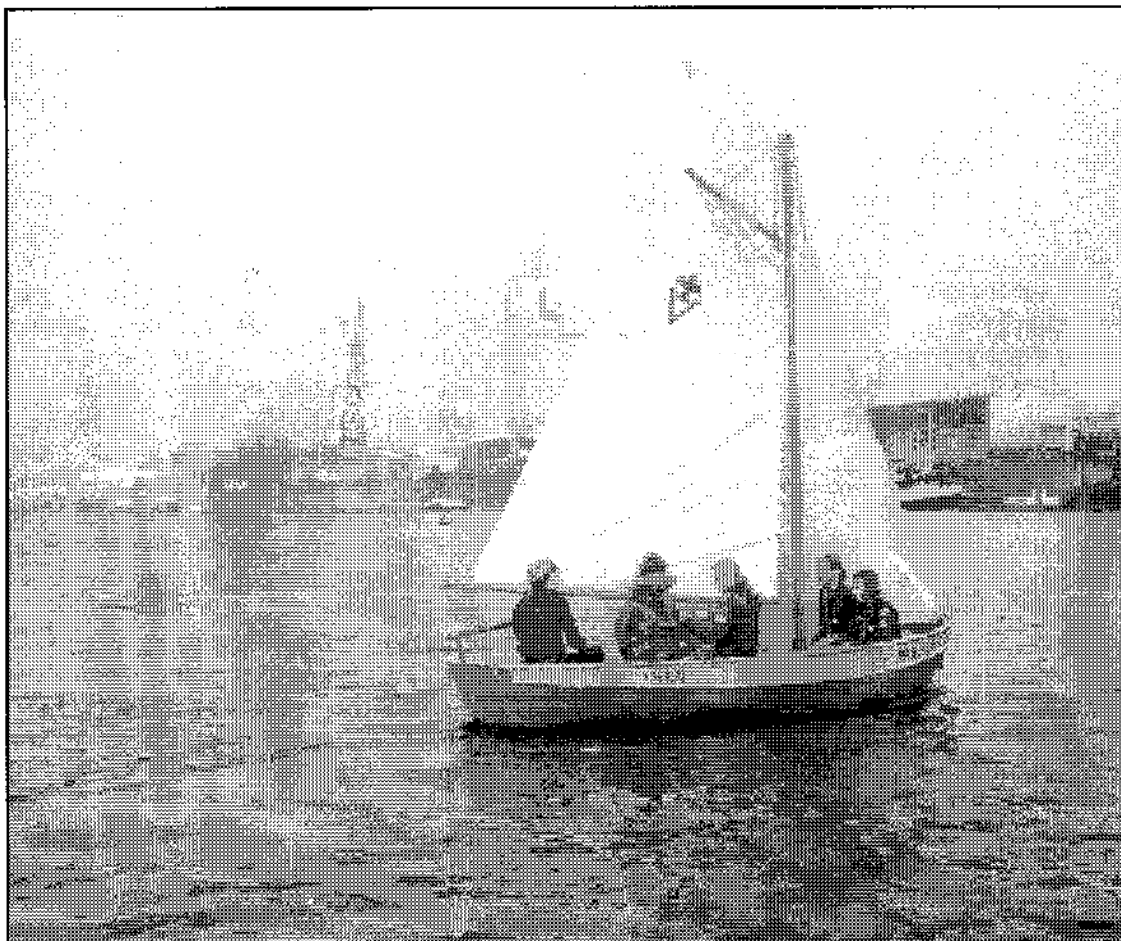
- Koop elk reddingvest op de figuur en het gewicht van de man of vrouw die het gaat dragen. Een goed passend vest sluit nauw om de hals en verschuift niet op de borst. Het hoofd mag er niet uit kunnen glippen. En koop voor kinderen niet "op de groei".
- Let op de opschriften van het vest. Er moet op staan dat het een "Reddingvest" is. Het drijfvermogen plus minimum en maximum gewicht van de drager moet zijn aangegeven, ook moet de naam van de importeur en/of fabrikant erop staan.

DRAGEN REDDINGVEST

Wie moet wanneer een reddingvest aan?

- Alle niet-zwemmers aan boord van schepen. Dat geldt zeker voor kleine kinderen.
- Alle opvarenden van zeilboten bij ruw weer.
- Kleine kinderen in de buurt van niet afgeschermd water dat dieper is dan ze groot zijn.

Een en ander houdt in dat aan boord van een schip of boot evenveel reddingvesten als passagiers moeten zijn!

SPELEN UIT HET "WATERSPELENBOEK"

SLALOM

Leeftijd/niveau:

10 tot 17 jaar.

Min./max. aantal:

3 6 ploegen deelnemers,
1 begeleider.

Tijdsduur:

30 minuten.

Benodigd materiaal: Boeien of staken van twee kleuren, voor het markeren van poortjes.

Benodigde ruimte/vaarwater:

Ruim water, waarin een baan uit gezet kan worden.

Doel van het spel:

Behendigheid in het zeilen.

Spelregels:

De boten moeten de baan zo snel mogelijk varen, door alle poortjes, zonder de boeien te raken.

Bij het missen van een poortje, of het raken van een boei zijn er strafpunten of seconden te geven.

Variaties:

Door variatie in de breedte van de poortjes en stand ten opzichte van de windrichting is de moeilijkheidsgraad sterk te beïnvloeden

Varen met kano's of roeiboten.

STOKWERPEN

Leeftijd/niveau:

7 tot 17 jaar

Min./max. aantal:

2 4 ploegen deelnemers,
2 begeleiders.

Tijdsduur:

60 minuten.

Benodigd materiaal:

5 ringen (band),
25 stokjes ca. 30 cm.

Benodigde ruimte/vaarwater:

oever.

Doel van het spel:

Leren manoeuvreren met een roei of zeilboot.

Spelregels:

Er zijn 5 ringen langs het water vastgemaakt, op de kant.
De bakken krijgen 5 stokken, die ze in de ringen moeten werpen. Ze moeten hierbij varen en niet stilliggen.

Variaties:

Steek stokken in de oever en laat er buitenbanden omheen werpen.

WALVISVANGST

Leeftijd/niveau:

7 tot 15 jaar.

Min./max. aantal:

2 2 ploegen deelnemers,
1 begeleider.

Tijdsduur:

60 minuten.

Benodigd materiaal:

Walvis: een groot stuk hout, dat van een kop en een staart voorzien is.
Een harpoen (pikhaak) per boot.

Benodigde ruimte/vaarwater:

Open water, met twee "havens"
op ca 2 km.

Omschrijving van het spel:

Twee ploegen hebben elk een haven, redelijk ver uit elkaar.
Hiertussen wordt de walvis losgelaten.

Spelregels:

De beide ploegen varen er naar toe en de eerste probeert hem naar de eigen haven te slepen. De tweede ploeg harpoeneert de walvis ook en probeert hem naar zijn eigen haven te slepen, zodat een trekwedstrijd ontstaat.

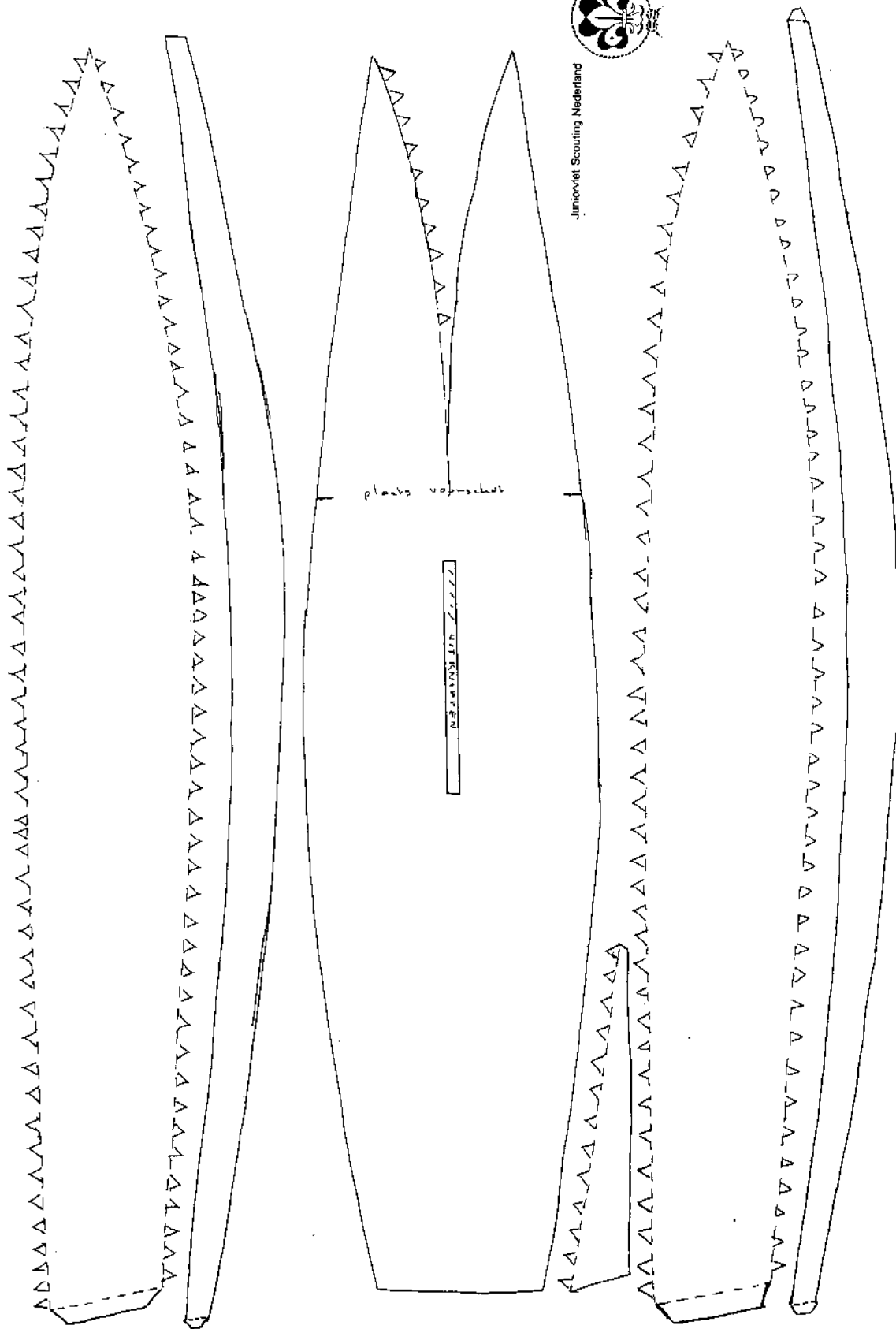
Per boot is er een harpoenier, die de walvis vangt en vasthoudt met de "harpoen" (pikhaak) .

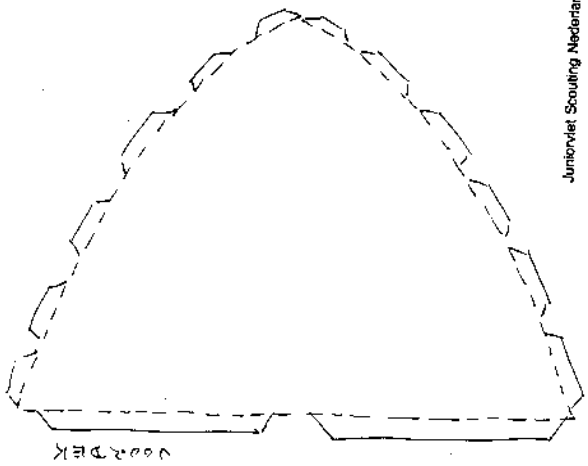
Variaties:

BOUWTEKENING JUNIORVLET

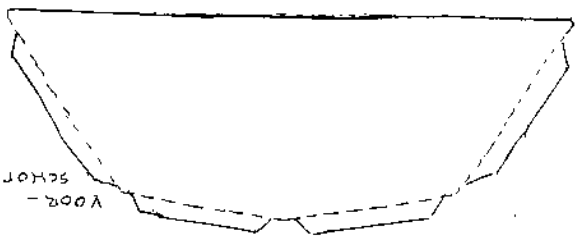

Juniorvlet Scouting Nederland

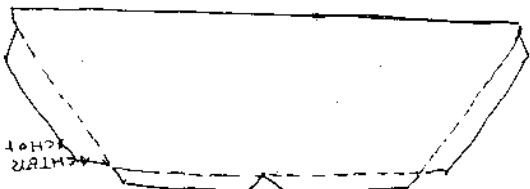

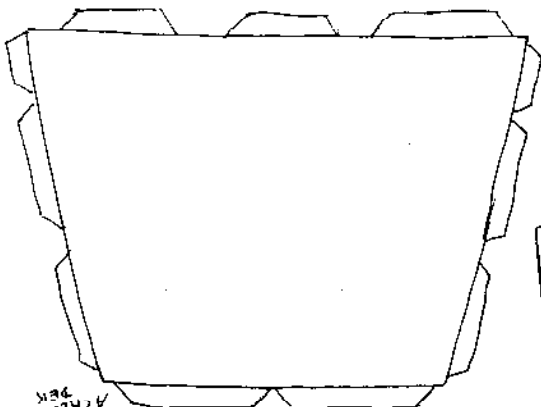
voordek

voor-
schot

achters-
schot

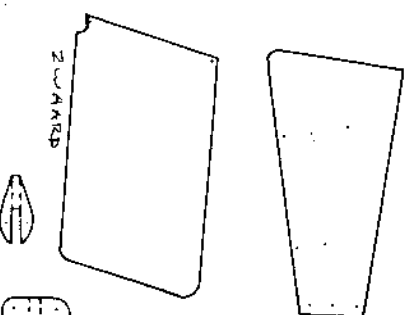
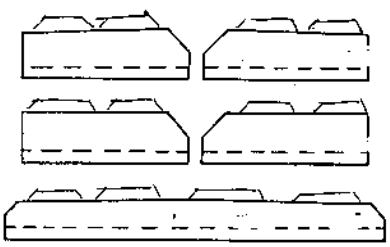
achter-
dek

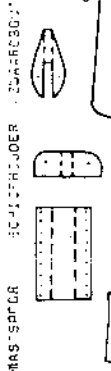
spiegel

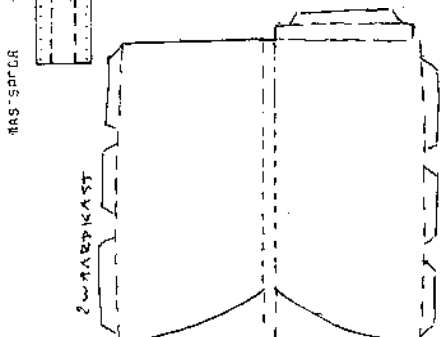
ROERLAP

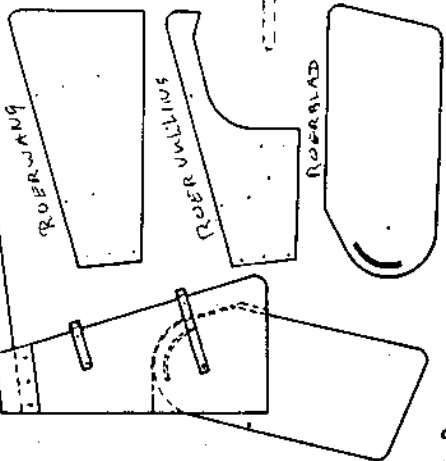
ZWARTEPAK

ROERWAAIER

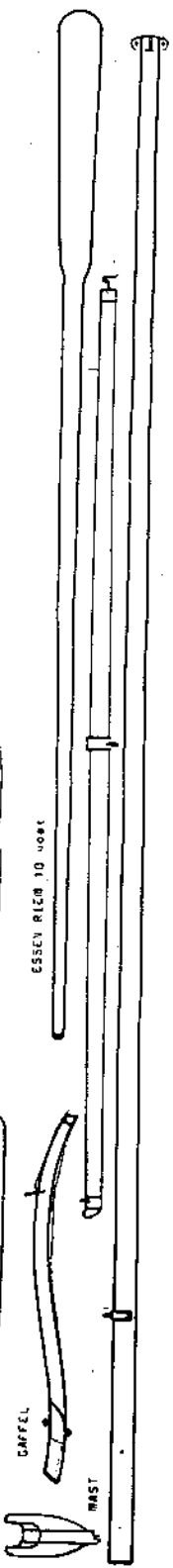
ZWARTEPAK

ROERWAAIER

ROERWAAIER

ROERLAP

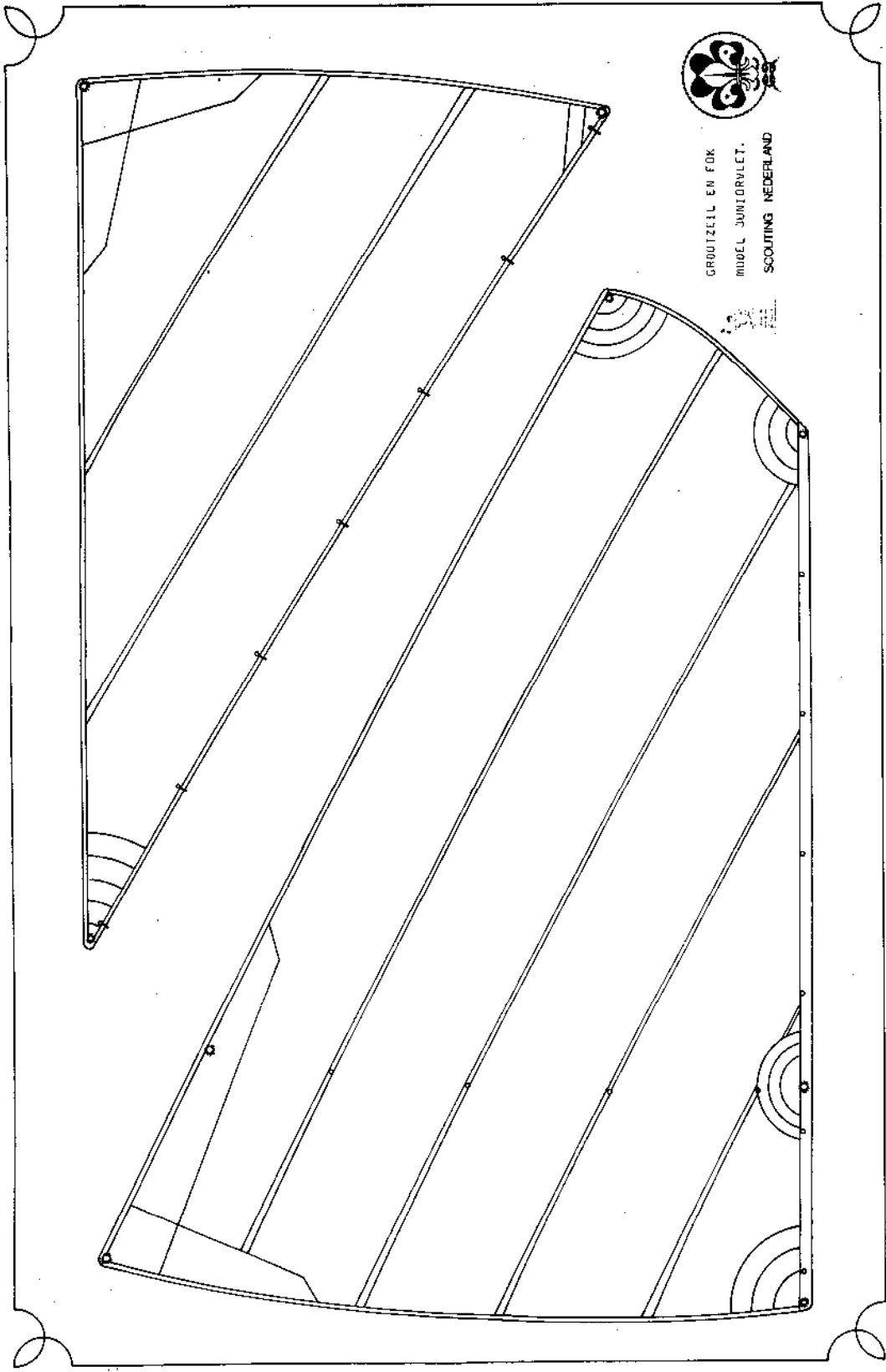

ESSEY RIEM TO HOEK

GAFFEL

MAST

scouting
NEDERLAND

telefoon: 033 - 4960260

Landelijk Bureau Scouting Nederland / Larikslaan 5 / 3833 AM Leusden